

DE 14 min 1 APOSTELEN

In een vitrine achter in de kerk staan houten beeldjes die de apostelen voorstellen. Ze zijn ongeveer 20cm hoog en zijn het eigendom van pastoor Jan de Waal. Mensen die bij deze beeldjes staan vragen zich regelmatig af: welk beeldje stelt welke apostel voor? Enige apostelen springen er direct uit: Petrus met de sleutels, Andreas met het Andreaskruis en Judas Iskariot met de geldbuidel met de 30 zilverstukken die hij kreeg na zijn verraad van Jezus. Maar wie de andere apostelen zijn is niet meteen duidelijk. In de Middeleeuwen hebben alle apostelen een kenmerkend attribuut gekregen, een symbool dat in de beeldende kunst wordt gebruikt om duidelijk te maken welke persoon of figuur is afgebeeld. Deze attributen zijn vaak ontleend aan de wijze waarop de betreffende apostel de marteldood is gestorven.

Tijdens zijn leven heeft Jezus 12 leerlingen (apostelen) gekozen om zijn werk na zijn dood voort te zetten en het evangelie te verkondigen en te verspreiden. Zij worden gewoonlijk als volgt afgebeeld:

01 Simon Petrus met als belangrijkste attribuut de sleutels van de hemel (zie ook het Petrusbeeld aan de pilaar in onze kerk). Soms wordt hij ook afgebeeld met een omgekeerd kruis.

02 Andreas met een X-vormig kruis waarop hij de dood vond (het Andreaskruis).

03 Jacobus de Meerdere verkondigde het evangelie in Spanje (Santiago de Compostella). Te herkennen aan de Jacobschelp, knapzak, pelgrimsstaf en –hoed.

04 Johannes, afgebeeld als evangelist. Hij heeft een boekrol bij zich en een adelaar aan zijn voeten (zie ook onze preekstoel).

05 Jacobus de Mindere, een broer van Jezus, werd met een grote knuppel op zijn hoofd doodgeslagen.

06 Filippus stierf de kruisdood aan een T-vormig kruis. Hij is te herkennen aan de kruis staf in zijn hand.

07 Matteüs wordt meestal afgebeeld met een boek en een ganzenveer in zijn hand tijdens het schrijven van zijn evangelie. Meestal heeft hij ook een engel bij zich (zie ook onze preekstoel).

08 Thomas, de ongelovige, is te herkennen aan een tekendriehoek en liniaal en aan zijn martelwerktuig, een speer.

09 Simon de IJveraar werd doormidden gezaagd of stierf aan het kruis. Hij wordt meestal afgebeeld met een zaag in zijn hand.

10 Judas Taddeüs stierf de marteldood, maar hoe is niet helemaal bekend. Hij wordt afgebeeld met een knots, soms ook met een lans.

11 Judas Iskariot is te herkennen aan de geldbuidel met de 30 zilverstukken die hij kreeg na zijn verraad van Jezus.

12 Mattias. Nadat Judas Iskariot Jezus had verraden en zich had opgehangen kozen de overige apostelen Mattias als opvolger (Hand, 1:12-26). Mattias kwam door steniging of een bijl om het leven. Hij te herkennen aan een bijl of steen en aan het vrij algemene kenmerk van de apostelen: een boek.

13 Bartolomeüs werd aan het einde van zijn verkondiging van het evangelie levend gevild. Hij wordt afgebeeld met een mes waarmee hij gevild werd.

14 Paulus was geen apostel in de strikte zin van het woord omdat hij Jezus niet persoonlijk gekend heeft. Pas na het overlijden van Jezus heeft hij zich na zijn bekering gevoegd bij de apostelen. Omdat hij in dienst van het evangelie veel gereisd en gepreekt heeft, wordt hij beschouwd als de 13^{de}

apostel. Hij wordt afgebeeld met een zwaard in zijn hand (zie ook het Paulusbeeld aan de pilaar in onze kerk).

Als men de beeldjes in de vitrine telt, komt men niet verder dan 13. Dit betekent dat één apostel ontbreekt. Dat is Bartolomeüs. Deze dient in de toekomst nog aan de verzameling toegevoegd te worden.

De 13 apostelen wensen u alvast een mooie zomervakantie toe.

(Foto: Beeldje van de apostel Andreas)

SV

Uit: Parochieblad St. Andreasparchie, nr. 22, 28 juni 2014